EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2022/295

2021 m. spalio 19 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl 2019 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, II skirsnis – Europos Vadovų Taryba ir Taryba, dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl 2019 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, II skirsnis – Europos Vadovų Taryba ir Taryba,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto antrąjį pranešimą (A9-0276/2021),

A. kadangi pagal Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnį kiekviena institucija veikia neviršydama Sutartyse jai suteiktų įgaliojimų ir laikydamasi jose nustatytų procedūrų, sąlygų bei tikslų ir kadangi institucijos turi nuoširdžiai tarpusavyje bendradarbiauti;

B. kadangi visos Sąjungos institucijos privalo veikti skaidriai ir būti visiškai atskaitingos Sąjungos piliečiams už joms, kaip Sąjungos institucijoms, patikėtas lėšas;

C. kadangi skaidrumas ir atskaitomybė vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą yra pagrindiniai elementai siekiant užtikrinti Sąjungos institucijų demokratinį teisėtumą Sąjungos piliečių atžvilgiu;

D. kadangi vykdant skaidrią biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą reikia skaidrios Sąjungos administracijos ir kadangi siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus būtina, kad kiekviena Sąjungos institucija būtų atskaitinga už biudžetą, kurį ji vykdo;

E. kadangi biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija mano, kad Europos Vadovų Taryba ir Taryba, kurios yra Sąjungos institucijos, turėtų būti demokratiškai atskaitingos Sąjungos piliečiams, jei jos naudojasi Sąjungos bendrojo biudžeto lėšomis;

1. primena Parlamento vaidmenį vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimą, kaip nurodyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir Finansiniame reglamente;

2. pažymi, kad pagal SESV 335 straipsnį „Sąjungai atstovauja institucijos, remdamosi savo administracine autonomija, tokiais klausimais, kurie susiję su jų atitinkama veikla“ ir tai reiškia, kad atsižvelgiant ir į Finansinio reglamento 59 straipsnį, institucijoms suteikiami reikiami įgaliojimai ir jos yra individualiai atsakingos už su jomis susijusių biudžeto skirsnių įgyvendinimą;

3. atkreipia dėmesį į Parlamento ir kitų institucijų atliekamą vaidmenį vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, kaip tai reglamentuojama SESV, visų pirma jos 319 straipsnio, ir Finansinio reglamento, visų pirma jo 260–263 straipsnių, nuostatomis; pabrėžia, kad Parlamento vaidmenį sustiprina nusistovėjusi ir pripažinta praktika;

4. pažymi, kad pagal Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį „nuostatos, reglamentuojančios procedūrą dėl patvirtinimo, kad Komisija biudžetą įvykdė, taip pat taikomos [...] procedūrai patvirtinti biudžeto įvykdymą asmenims, atsakingiems už kitų Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų, tokių kaip Taryba, [...] biudžeto įvykdymą“;

5. apgailestauja, kad daugiau nei dešimt metų Taryba atsisako bendradarbiauti su Parlamentu vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ir dėl to Parlamentas yra priverstas nepatvirtinti, kad biudžetas įvykdytas;

6. apgailestauja, kad Taryba ir toliau nesiima jokių veiksmų dėl Parlamento pastabų, pateiktų jo 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucijoje dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo ([1]), atsižvelgiant į nuo 2009 m. besitęsiančia tendenciją;

([1]) Priimti tekstai, P9_TA(2021)0166.

7. apgailestauja, kad Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos biudžetas nebuvo padalytas į du atskirus biudžetus, kaip Parlamentas rekomendavo neseniai priimtose rezoliucijose dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, siekiant skaidrumo ir norint pagerinti kiekvienos iš šių dviejų institucijų išlaidų veiksmingumą ir atskaitomybę;

8. apgailestauja, kad, nepaisydama pradinio įsipareigojimo, Taryba iki šiol neatlieka tinkamo savo atliekamų esminių Komisijos pasiūlymų pakeitimų poveikio vertinimo; pakartoja, kad tokių vertinimų atlikimas yra vienas iš pagrindinių veiksnių siekiant pagerinti Sąjungos teisės aktų kokybę, kaip nustatyta 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([2]);

9. atkreipia dėmesį į patobulintą Tarybos finansų valdymo ir veiklos rezultatų sistemą; tačiau apgailestauja, kad šiuo metu jokioje ataskaitoje nepateikiama išsami svarbiausių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių ir rezultatų santrauka, taigi užkertamas kelias bet kokiam pasiektų rezultatų vertinimui pagal nustatytus tikslus;

10. apgailestauja, kad trūksta informacijos apie Tarybos lyčių lygybės veiksmų plano įgyvendinimą ir apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti lygias galimybes neįgaliesiems Taryboje (kaip darbo vietoje); ragina Tarybą pateikti Parlamentui išsamią informaciją apie neįgalių darbuotojų dalį ir geografinį pasiskirstymą bei pasiskirstymą pagal lytį, ypač vyresniosios vadovybės lygmeniu; ragina Tarybą teikti informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti lygias galimybes, pusiausvyrą geografiniu požiūriu ir lyčių lygybę Taryboje;

11. apgailestauja dėl to, kad Taryba neteikia informacijos apie efektyvius veiksmus, kurių imtasi siekiant ištaisyti lyčių ir geografinį disbalansą, be kita ko, vadovybės lygmeniu; primena, kad reikia suderinti moterų teisių apsaugą ir užtikrinti didesnę lyčių lygybės integraciją ir koordinavimą visose Sąjungos politikos srityse taikant tarpsektorinį požiūrį; atsižvelgdamas į tai primena 2020 m. gruodžio 17 d. Parlamento rezoliuciją dėl būtinybės įsteigti specialią Tarybos sudėtį, skirtą lyčių lygybės klausimams ([3]);

12. apgailestauja dėl to, kad trūksta informacijos apie Tarybos veiksmus, skirtus etinei kultūrai stiprinti, ir atkreipia dėmesį į tai, kad Parlamentui nebuvo pranešta apie jokias iniciatyvas šiuo klausimu; pabrėžia, kad svarbu imtis konkrečių veiksmų siekiant taikyti gerąją patirtį, tokių kaip specialūs mokymai, elgesio kodekso nuostatos ar vidaus gairės dėl sąžiningumo ir etikos vertybių, tam skirta interneto svetainė ar dažnai užduodami klausimai (DUK) dėl etikos dalykų arba pranešėjų apsaugos procedūra; primena 2019 m. liepos 19 d. Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 13/2019 „Audituotų ES institucijų etikos sistemos: galimybės tobulinti“ pateikiamą teiginį, kad etišku elgesiu „prisidedama prie patikimesnio finansų valdymo ir didesnio visuomenės pasitikėjimo, kurie yra būtini siekiant, kad viešoji politika būtų sėkminga“, ir ypač kad „bet koks neetiškas Europos Sąjungos (ES) institucijų ir įstaigų darbuotojų ir narių elgesys sukelia didelį visuomenės susidomėjimą ir mažina jos pasitikėjimą ES“;

13. apgailestauja, kad nepakankamai dėmesio skiriama etinės sistemos poreikiui, skaidrumui ir interesų konfliktų prevencijai, nustatymui ir vengimui; dar kartą reiškia didelį susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių atstovų, dalyvaujančių politinių ir biudžeto sprendimų priėmimo procesuose, interesų konfliktų; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į Komisijos atlikto Čekijos ministro pirmininko Andrejaus Babišo ir bendrovės „Agrofert“ audito išvadas, kuriose patvirtinama, kad esama interesų konflikto; pakartoja, kad bet koks faktinis ar numanomas interesų konfliktas kelia pavojų Tarybos ir visos Sąjungos reputacijai; pakartoja tvirtą Parlamento prašymą Tarybai užtikrinti, kad valstybių narių atstovai, kurie gauna tiesioginės naudos iš Sąjungos subsidijų per jiems priklausančias įmones, (tiesiogiai ar netiesiogiai) nedalyvautų atitinkamose diskusijose ir balsavimuose dėl politikos ar biudžeto; prašo Tarybos pateikti Parlamentui informaciją apie būtinas priemones, kurių imtasi siekiant išvengi bet kokio interesų konflikto; apgailestauja, kad Taryba kategoriškai atmeta Parlamento pasiūlymus didinti skaitmeninimą audito ir kontrolės srityje ir atsisako bendradarbiauti didinant esamų Sąjungos ir nacionalinių duomenų bazių ir ataskaitų teikimo bei stebėsenos sistemų sąveikumą; yra labai susirūpinęs dėl oficialių ir neoficialių Europos Vadovų Tarybos išvadų, kuriomis, nepaisant esamų interesų konfliktų, daroma įtaka bendrai žemės ūkio politikai ir sanglaudos srities derybomss dėl finansavimo vienam fiziniam ir juridiniam asmeniui apribojimo;

([2]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.
([3]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0379.

14. apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės naudoja įmonių teikiamą paramą, kad finansuotų dalį Tarybai pirmininkaujančių valstybių narių veiklos, kuri nėra finansuojama iš Tarybos biudžeto; pakartoja, kad yra itin susirūpinęs dėl žalos Tarybos ir Sąjungos reputacijai, kurią gali padaryti ši praktika; atkreipia dėmesį į 2021 m. birželio 30 d. galutinį tekstą, kuris turi būti įtrauktas į Pirmininkaujančios valstybės narės vadovą kaip gairės Tarybai pirmininkaujančioms valstybėms dėl paramos naudojimo; palankiai vertina šį teigiamą žingsnį, tačiau apgailestauja, kad nėra bendro aiškių, skaidrių ir konkrečių taisyklių rinkinio; ragina Tarybą toliau tobulinti tas gaires ir nustatyti, kad jos būtų privalomos valstybėms narėms;

15. apgailestauja, kad Tarybos ataskaitos dėl priemonių, kurių imtasi teisėkūros skaidrumui didinti, tebėra nevisiškai patenkinamos, ir pakartoja savo raginimą Tarybai dėti daugiau pastangų skaidrumo srityje, be kita ko, skelbiant Tarybos darbo dokumentus, registruojant ir skelbiant valstybių narių pozicijas ir pateikiant daugiau trilogo dokumentų; palankiai vertina tai, kad Europos Vadovų Taryba pasirašė Tarpinstitucinį susitarimą dėl privalomo skaidrumo registro ([4]); primygtinai ragina išplėsti jo naudojimą, kad jis apimtų nuolatinių atstovybių ir pareigūnų veiklą, kuri dėl dabartinių apribojimų nėra įtraukta;

16. apgailestauja dėl to, kad nepateikiama išsami informacija apie lobistų ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko arba jo kanceliarijos narių susitikimų protokolus, kaip siūlė Europos ombudsmenė savo 2019 m. birželio 18 d. sprendime byloje 1946/2018/KR dėl to, kaip Tarybos generalinis sekretoriatas informuoja visuomenę apie Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir jo kanceliarijos narių susitikimus su interesų grupės atstovais;

17. apgailestauja dėl to, kad Taryba nesiima veiksmų ir iniciatyvų, kad užtikrintų teisėtą, skaidrų ir veiksmingą Europos prokurorų skyrimo procesą ir dėl valstybių narių pateikto pasiūlymo dėl Europos deleguotųjų prokurorų;

18. apgailestauja dėl nuolatinių sunkumų, su kuriais iki šiol susiduriama vykdant Tarybos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūras, kurių priežastis – nepakankamas Tarybos bendradarbiavimas; atkreipia dėmesį į tai, jog Parlamentas nepatvirtino Tarybos generaliniam sekretoriui, kad 2009–2018 finansinių metų biudžetai įvykdyti, ir atidėjo savo sprendimo, kuriuo Tarybos generaliniam sekretoriui patvirtinama, kad 2019 finansinių metų biudžetas įvykdytas, priėmimą dėl priežasčių, išdėstytų Parlamento 2021 m. balandžio 29 d. rezoliucijoje dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo;

19. apgailestauja, kad Parlamentas negali priimti informacija pagrįsto sprendimo dėl patvirtinimo Tarybos generaliniam sekretoriui, kad biudžetas įvykdytas, nes veiksmingai biudžeto kontrolei vykdyti būtinas Parlamento ir Tarybos bendradarbiavimas, o šiuo metu jo nėra; primygtinai tvirtina, kad Tarybos išlaidos turi būti tikrinamos taip pat kaip kitų institucijų išlaidos, ir atkreipia dėmesį į tai, kad svarbiausi šio tikrinimo elementai išdėstyti pastarųjų metų Parlamento rezoliucijose dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo;

20. primena, kad Taryba, kaip institucija, teikianti rekomendacijas dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros, turėtų labiau laikytis tvarkaraščio ir atsižvelgti į kitas Sąjungos institucijas;

21. apgailestauja, kad Taryba ir toliau nepateikia atsakymų į Parlamento klausimus ir nedalyvauja institucijų generalinių sekretorių klausymuose;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad Parlamentas yra vienintelė institucija, kurią tiesiogiai renka Sąjungos piliečiai, ir kad jo vaidmuo vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą yra tiesiogiai susietas su piliečių teise būti informuotiems apie tai, kaip panaudojamos viešosios lėšos;

23. pabrėžia Parlamento išimtines teises patvirtinti biudžeto įvykdymą pagal SESV 316, 317 ir 319 straipsnius, laikantis dabartinio interpretavimo ir praktikos, būtent, patvirtinti biudžeto įvykdymą pagal kiekvieną atskirą biudžeto išlaidų kategoriją, kad būtų išlaikytas skaidrumas ir demokratinė atskaitomybė Sąjungos mokesčių mokėtojams; primena, kad per biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūras Parlamentas naudojasi savo prerogatyvos teisėmis visų Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų atžvilgiu, ir apgailestauja, kad Taryba yra vienintelė institucija, atsisakanti lojaliai bendradarbiauti atsižvelgiant į atitinkamas prerogatyvas ir vaidmenis;

([4]) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1).

24. mano, kad nepakankamas Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos bendradarbiavimas su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija ne tik prieštarauja lojalaus institucijų bendradarbiavimo principui ir siunčia neigiamą signalą Sąjungos piliečiams, bet ir reiškia, kad nepakankamai atsižvelgiama į Parlamento, kaip Sąjungos biudžeto skaidrumo ir demokratinės atskaitomybės garanto, vaidmenį;

25. pakartoja, kad reikia gerinti institucijų bendradarbiavimą vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą sudarant Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarimo memorandumą dėl Parlamento ir Tarybos bendradarbiavimo metinės biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros metu; primena, kad Parlamentas daugiau nei prieš metus informavo Tarybą apie savo derybų grupės sudėtį ir yra pasirengęs bet kada atnaujinti dialogą ir vien tik laukia Tarybos atsakymo; šiuo tikslu ragina Tarybą toliau nedelsiant pradėti tarpinstitucines derybas.